

## Дело C-15/22

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от  
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

6 януари 2022 г.

**Запитваща юрисдикция:**

Bundesfinanzhof (Германия)

**Дата на акта за преюдициално запитване:**

13 юли 2021 г.

**Жалбоподателя в първоинстанционното производство и в  
производството по ревизионно обжалване:**

RF

**Ответник в първоинстанционното производство и в производството по  
ревизионно обжалване:**

Данъчна служба G

**Предмет на главното производство**

Национална административна практика, според която се освобождава от данъчно облагане трудовото възнаграждение за дейност в областта на помощта за развитие, доколкото дейността се финансира със средства от германските органи, докато трудовото възнаграждение за такава дейност, която се финансира със средства на Съюза, подлежи на данъчно облагане — Съответствие с правото на Съюза

**Предмет и правно основание на преюдициалното запитване**

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

## Преюдициален въпрос

Следва ли член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз и член 208 във връзка с член 210 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална административна практика, според която не се предоставя освобождаване от данък в случаите, когато проект за сътрудничество в областта на развитието се финансира от Европейския фонд за развитие, докато при определени условия трудовото възнаграждение се освобождава от данък, когато работникът получава доходи въз основа на текущо трудово правоотношение за дейност във връзка с германската официална помощ за развитие в рамките на техническото или финансовото сътрудничество, която се финансира поне на 75 % от федерално министерство, отговарящо за сътрудничеството за развитие, или от притежавано от държавата частно дружество, което се занимава с помощ за развитие?

## Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Член 3, параграф 5, второ изречение ДЕС и член 4, параграф 3 ДЕС

Член 4, параграф 3 ДФЕС и член 208 ДФЕС във връзка с член 210 ДФЕС

## Релевантни разпоредби на националното законодателство

Einkommensteuergesetz (Закон за данъка върху доходите, наричан по-нататък „EStG“), и по-специално член 34с, параграф 5

Auslandstätigkeitserlass (инструкция на Федералното министерство на финансите от 31 октомври 1983 г., BStBl I 1983 г., стр. 470, наричана по-нататък „АТЕ“)

## Кратко представяне на фактическата обстановка и на производството

- 1 В периода от 12 април 2009 г. до 31 октомври 2012 г. жалбоподателката в първоинстанционното производство и в производството по ревизионно обжалване (по-нататък: жалбоподателката) е работила като ръководител на проект в дружество, занимаващо се с помощ за развитие, със седалище в Германия. Тя работи в Африка в рамките на програмата за микропроекти въз основа на трудов договор, ограничен до срока на проекта. Местоживеенето и центърът на жизнени интереси на жалбоподателката през този период са били в Германия, а местоработата ѝ — в Африка.
- 2 Тъй като проектът не е финансиран от Германия, а от Европейския фонд за развитие, данъчната служба облага трудовото възнаграждение на жалбоподателката с данък върху доходите. След като подадените от нея жалба по административен и жалба по съдебен ред пред данъчния съд са

отхвърлени, жалбоподателката иска от запитващата юрисдикция трудовото ѝ възнаграждение да не се облага с данък върху доходите.

### **Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване**

#### ***Анализ според националното право***

- 3 Според националното право жалбоподателката няма право трудовото ѝ възнаграждение да бъде освободено от данък върху доходите съгласно член 34с, параграф 5 от EStG във връзка с АТЕ.
- 4 Според член 34с, параграф 5 от EStG германските данъчни органи могат да опростят дължимия германски данък върху доходите от чужбина, ако това е целесъобразно от съображения за националната икономика. Според практиката на германските съдилища това условие е изпълнено само ако данъчното облекчение е в полза на германската икономика, насочена за износ.
- 5 В раздел I, № 4 от АТЕ се предвижда, че *inter alia* работата, извършена в чужбина за местен изпълнител във връзка с германската официална помощ за развитие в контекста на техническото или финансовото сътрудничество, отговаря на условията за освобождаване от данъци. Данъчната служба разбира израза „германска официална помощ за развитие“ като обхващащ само помощни мерки за развитие, които се финансират пряко от германски бюджетни средства. Това тълкуване е не само възможно, но и с оглед на посочената по-горе цел на член 34с, параграф 5 от EStG, то е препоръчително и в никакъв случай не е произволно.

#### ***Съответствие с правото на Съюза***

- 6 Спорно е дали от член 4, параграф 3 ДЕС и член 208 във връзка с член 210ДФЕС произтича задължение да се включат съгласно член 34с, параграф 5 от EStG във връзка с АТЕ и помощни мерки за развитие, финансирани от Европейския фонд за развитие, т.е. финансирани само косвено от германски бюджетни средства.
- 7 Жалбоподателката твърди, че от принципа на лоялно сътрудничество, предвиден в член 4, параграф 3 ДЕС, и от задължението на Съюза и на държавите членки да координират политиката си за развитие (член 3, параграф 5, второ изречение ДЕС), възниква задължение за включване на проекти, които се финансират от фондовете на Съюза и следователно само частично и непряко от германски средства.
- 8 Действително принципът на лоялно сътрудничество, закрепен в член 4, параграф 3 ДЕС, изисква Съюзът и държавите членки при пълно взаимно зачитане да си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от

Договорите (решение от 5 декември 2017 г., Германия/Съвет, C-600/14, EU:C:2017:935, т. 105). В член 4, параграф 3 ДФЕС обаче изрично се посочва, че в областта на технологичното развитие Съюзът разполага с компетентност да предприема действия, като упражняването на тази компетентност не може да възпрепятства държавите членки да упражняват (собствената си) компетентност в посочената област. В това отношение е очевидно, че на Германия е позволено да взема решения относно собствените си помощни мерки и да може да се основава на „икономическата целесъобразност“ от германска гледна точка, при условие че целите на политиката на Съюза за развитие не са застрашени или накърнени.

- 9 Задължение за включване на проекти, финансирани от Съюза, от гледна точка на принципа на лоялно сътрудничество е малко вероятно да произтича и от решение от 16 декември 2004 г., Му (C-293/03, EU:C:2004:821). Настоящият случай се различава от фактическата обстановка в основата на това решение, тъй като е малко вероятно да съществува правна уредба на Съюза, сравнима с Правилника за длъжностните лица на Европейските общности, който е предмет на спора в това решение, въз основа на която Германия би могла да бъде задължена по достатъчно точен и безусловен начин да включи проектите, финансирани от Съюза, в насърчаването, за което Германия има собствена компетентност съгласно член 4, параграф 3 ДФЕС. Поради това жалбоподателката не следва да има субективно право, основано на задължението за лоялно сътрудничество, проектите, финансирани от Съюза, да се включат в обхвата на данъчните облекчения по член 34с, параграф 5 от EStG във връзка с ATE.
- 10 Според запитващата юрисдикция такова право не произтича от член 4, параграф 4 ДФЕС във връзка с член 208, параграф 1, второ изречение ДФЕС, съответно с член 210, параграф 1, първо и трето изречение ДФЕС. В член 4, параграф 4 от ДФЕС също изрично се посочва, че макар компетентността на Съюза в областта на сътрудничеството за развитие да се простира до предприемането на мерки и провеждането на обща политика, упражняването на тази компетентност не възпрепятства държавите членки да упражняват собствената си компетентност в тази област. В този смисъл действително политиката на Съюза и политиката на държавите членки в областта на сътрудничеството за развитие се допълват и подсилват взаимно (член 208, параграф 1, второ изречение ДФЕС), а задължението за координиране и съдействие произтича от член 210, параграф 1, първо и трето изречение ДФЕС. Това обаче не би следвало да означава, че Германия ще бъде възпрепятствана да предприеме собствени мерки в областта на политиката за развитие за насърчаване на германската икономика, насочена за износ.
- 11 Нищо друго не може да последва от Споразумението за партньорство между членовете на групата държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от една страна, и Европейската общност и нейните държави членки, от друга страна, подписано в Котону на 23 юни 2000 г. (ОВ L 317, 2000 г.,

стр. 3). Надали германският законодател, одобрявайки споразумението със закон, би могъл едновременно с това да реши, че сътрудничеството за развитие под формата на микропроекти, основано на това споразумение, е (също така) целесъобразно поради (германски) икономически съображения. Това следва още от факта, че мерките, основани на споразумението, не са точно мерки на германската политика за развитие, дори ако Германия допринася със значителен дял за финансирането на Европейския фонд за развитие, в крайна сметка тези средства идват от германския бюджет и след това се използват непряко за финансиране на мерките по споразумението. Във всеки случай няма вероятност от споразумението да възникне субективна претенция на служител, работещ по проект за помощ за развитие, обхванат от споразумението, но пребиваващ в Германия, за освобождаване от данъчно облагане от страна на Германия на доходите му от трудови доходи.

- 12 Нищо друго не следва от решение от 28 февруари 2013 г., Petersen (C-544/11, EU:C:2013:124). Действително в него Съдът приема, че член 45 ДФЕС (свободно движение на работници) трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба на държава членка, според която доходите от дейности като заето лице, получени от данъчнозадължено лице, което пребивава и е неограничено данъчнозадължено в тази държава членка, са освободени от данък върху доходите, когато работодателят е установен в посочената държава членка, но не и когато той е установен в друга държава членка. От това обаче не следва, че Германия е задължена да включи проекти, финансирани от фондовете на Съюза, тъй като в настоящия случай нито един работник или работодател не е поставен в по-неблагоприятно положение поради произхода си от друга държава от ЕС. Във всеки случай, доколкото АТЕ може да възпре работниците да започнат работа при работодател, който изпълнява проект за помощ за развитие, подкрепен със средства на Съюза, а не с национални средства, в инструкцията не се съдържа ограничение, забранено от основните свободи на движение на работниците, съответно от свободното предоставяне на услуги.